

RÅD OG VEJLEDNING

Til dig, der har været
udsat for et seksuelt
overgreb, vold eller
anden personfarlig
kriminalitet

ANKLAGEMYNDIGHEDEN

Indhold

Denne pjece gennemgår, hvad der sker, når du har været udsat for personfarlig kriminalitet.

- Fra forbrydelse til en eventuel retssag
- Få hjælp under hele forløbet
- Hvis sagen kommer for retten
- Hvis sagen må opgives
- Mulighed for erstatning

Pjecen indeholder også et afsnit for efterladte nære pårørende til en person, der er død på grund af personfarlig kriminalitet.

Fra forbrydelse til en eventuel retssag

EFTERFORSKNING

Når der er begået en personfarlig forbrydelse, begynder politiet at efterforske sagen.

EVENTUEL LÆGEUNDERSØGELSE

I nogle sager skal du muligvis undersøges af en læge. Det kan f.eks. ske på skadestuen eller Center for Voldtægtsofre. Det er frivilligt, om du vil undersøges, men det kan være nødvendigt for at sikre beviser.

Hvis der er brug for, at du bliver undersøgt, taler politiet med dig om det.

MISTANKE OG SIGTELSE

Hvis politiet vurderer, at der er rimelig grund til at mistænke en bestemt person, sigter politiet ham eller hende for forbrydelsen. Når efterforskningen er slut, beslutter anklagemyndigheden, hvad der videre skal ske.

TILTALE OG RETSSAG

Anklagemyndigheden rejser tiltale, hvis den vurderer, at der er beviser nok til at få en sigtet person dømt. At rejse tiltale betyder, at sagen bliver sendt til retten.

I nogle tilfælde kommer sagen ikke for retten. Det gælder især mindre alvorlige sager, hvor sagen i stedet kan afgøres med f.eks. en bøde.

Få hjælp under hele forløbet

Når du har været udsat for en personfarlig forbrydelse, kan en række personer hjælpe dig under sagen.

BISTANDSADVOKAT

En bistandsadvokat er en advokat, der kan hjælpe dig og varetage dine interesser under hele straffesagen. Bistandsadvokaten er gratis og vil blandt andet:

- Hjælpe dig og give dig råd og vejledning, mens politiet efterforsker sagen, og hvis sagen senere skal for retten
- Rådgive dig, hvis du er bange for, at gerningsmanden skal opsøge dig
- Hjælpe dig med at få erstatning – ved at opgøre dit erstatningskrav og fremsætte det under en eventuel retssag og over for Erstatningsnævnet
- Forklare dig, hvordan en straffesag foregår, og tage med dig, hvis du skal afgive forklaring i retten som vidne

HVEM HAR RET TIL EN BISTANDSADVOKAT?

Når du har været udsat for *voldtægt eller en lignende alvorlig seksualforbrydelse*, får du en bistandsadvokat, medmindre du ikke ønsker det.

Når du har været udsat for *anden personfarlig kriminalitet, f.eks. vold eller røveri*, skal du selv bede politiet om at få en bistandsadvokat, hvis du ønsker det.

Politiet vil vejlede dig om dine muligheder for at få en bistandsadvokat.

Retten afgør, om du opfylder betingelserne for at få en bistandsadvokat. Retten beslutter også, hvilken advokat det skal være. Hvis du gerne vil have en bestemt advokat til at hjælpe dig, kan du bede om det.

Hvis du har været udsat for voldtægt eller lignende, får du mulighed for at tale med din bistandsadvokat, før politiet afhører dig første gang. I visse tilfælde kan det dog være nødvendigt, at politiet stiller dig spørgsmål, inden du har talt med din bistandsadvokat.

KONTAKTPERSON

Hvis politiet forventer, at du skal vidne i retten, får du en kontaktperson enten hos politiet eller anklagemyndigheden. Så har du ét sted, hvor du altid kan henvende dig, hvis du har spørgsmål om sagen.

Denne ordning gælder især i sager om voldtægt, grov vold eller grove trusler.

Du kan også selv bede politiet om at udpege en kontaktperson for dig.

KONFLIKTRÅD

Du kan i nogle sager vælge at deltage i et konfliktråd. Det er et møde mellem dig og gerningsmanden, hvor du under trygge forhold kan tale med gerningsmanden om det, der er sket.

Det er frivilligt for både dig og gerningsmanden at deltage i mødet. Der vil være en mægler til stede under mødet.

Der kan kun afholdes konfliktråd i sager, hvor gerningsmanden har tilstået sin forbrydelse.

Politiet foretager en vurdering af, om en sag er egnet til konfliktråd. Hvis du ønsker at deltage i et konfliktråd, kan du også selv foreslå det til politiet.

Læs mere på www.konfliktraad.dk, eller spørg politiet om mulighederne.

ANDRE MULIGHEDER FOR HJÆLP

Offerrådgivningen kan skaffe dig kontakt til professionelle, der tilbyder forskellige former for råd og vejledning. Du kan også henvende dig her, hvis du har brug for at tale anonymt med nogen. Der er en offerrådgivning i alle politikredse. Find adresser, og læs mere på www.offerraadgivning.dk

Du kan også kontakte *Landsforeningen Hjælp Voldsofre*. Det er en privat forening, der tilbyder forskellige former for hjælp, råd og vejledning. Læs mere på www.voldsofre.dk

Hvis du har været udsat for et seksuelt overgreb, kan du også søge råd og vejledning hos *Center for Voldtægts ofre*. Læs mere på www.voldtaegt.dk

Din kommune kan også hjælpe dig, hvis du har brug for støtte som følge af den forbrydelse, du har været udsat for.

Din egen læge kan også i nogle tilfælde henvise dig til en psykolog.

Du kan i visse tilfælde få erstatning fra staten som følge af den forbrydelse, du har været udsat for. Du kan læse mere om *Erstatningsnævnet* på www.erstatningsnaevnet.dk

Hvis sagen kommer for retten

Hvis politiet finder gerningsmanden, og sagen skal for retten, sender anklagemyndigheden et brev til dig om, at der er rejst tiltale i sagen.

BESKED OM RETSMØDET

Som regel skal du vidne i retten. Det vil sige, at du skal møde op og forklare, hvad der er sket. Du får et brev om, hvor og hvornår du skal møde i retten. Du bliver også indkaldt til retten, hvis du har et erstatningskrav mod den tiltalte.

Hvis du *ikke* skal møde som vidne i retten og heller ikke har et erstatningskrav, kan du altid få oplyst hos anklagemyndigheden, hvor og hvornår retsmødet foregår. Retsmøder er som udgangspunkt åbne for alle.

Du kan bede retten eller anklagemyndigheden om at få en gratis kopi af dommen.

HVIS DU SKAL VIDNE I RETTEN

Hvis du bliver indkaldt som vidne i retten, har du pligt til at møde op. Du vil sammen med din vidneindkaldelse få at vide, hvordan et retsmøde foregår, og hvilke pligter og rettigheder du har som vidne.

Hvis du er usikker på, hvordan sagen skal behandles i retten, kan du inden retsmødet tale med din bistandsadvokat, din kontaktperson eller den anklager, der behandler sagen. Det samme gælder, hvis det vil være særligt belastende for dig at vidne i retten.

MULIGHEDER FOR SÆRLIGE HENSYN

Hvis retten vurderer, at det vil være særligt belastende for dig at vidne i retten, kan den vælge at tage en række særlige hensyn til dig. Det kan anklageren eller din bistandsadvokat som regel afklare med retten på forhånd.

I særlige tilfælde kan politiet eller anklagemyndigheden f.eks. aftale med retten, at en person står klar til at modtage dig, når du ankommer til retsmødet. Det kan også aftales, at du skal vente i et særligt vidneventerum. På den måde undgår du at møde tiltalte eller andre vidner, mens du venter.

Hvis du beder om det, kan retten i nogle tilfælde beslutte, at tiltalte skal sidde et sted, hvor du ikke kan se ham eller hende, når du afgiver din forklaring. Det kan eksempelvis være helt bagest i retslokalet. Retten kan også i særlige tilfælde beslutte, at tiltalte helt skal forlade retslokalet, mens du afgiver din forklaring.

LUKKEDE DØRE

Har du været udsat for voldtægt eller lignende og skal vidne i retten, har du ret til at få dørene lukket, mens du afgiver forklaring. Din bistandsadvokat eller anklageren i sagen kan på dine vegne bede retten om at beslutte, at dørene skal lukkes.

Også i andre alvorlige sager kan du i visse tilfælde få dørene lukket, mens du afgiver forklaring.

Når dørene er lukket, må kun dem, der har med sagen at gøre, være til stede. Når dørene er lukket, må intet af det, der bliver sagt i retten, gengives offentligt – eksempelvis i medierne.

Retten kan også træffe andre beslutninger, som kan gøre det lettere for dig at afgive din vidneforklaring. Tal med din bistandsadvokat, din kontaktperson eller anklageren om, hvad retten kan gøre.

NÅR STRAFFESAGEN ER SLUT

Du kan bede retten eller anklagemyndigheden om en gratis kopi af dommen, når straffesagen er slut.

Hvis du har bedt om at få besked om, hvor og hvornår sagen behandles i byretten, får du også besked, hvis dommen senere bliver anket til landsretten. Du får også besked, hvis du skal vidne i landsretten.

I visse tilfælde kan du få besked, når gerningsmanden bliver løsladt efter endt afsoning. Din bistandsadvokat eller politiet kan fortælle dig om dine muligheder.

Hvis sagen må opgives

I nogle sager vurderer politiet, at der ikke er grundlag for at gå videre med sagen, f.eks. fordi det forhold, der er anmeldt, ikke er strafbart. Så afviser politiet anmeldelsen, og der sker ikke mere i sagen.

Politiet kan også beslutte at standse efterforskningen. Det sker f.eks., hvis det viser sig at være umuligt at finde gerningsmanden.

Du får et brev, hvis politiet afviser din anmeldelse eller standser efterforskningen. I brevet står der også, hvordan du kan klage, hvis du er utilfreds med politiets afgørelse.

Selv om politiet har sigtet en person, kan anklagemyndigheden beslutte, at der ikke skal rejses tiltale mod den sigtede. Det kan f.eks. være fordi, der ikke er beviser nok i sagen.

Hvis det sker, får du et brev fra anklagemyndigheden om, at der ikke bliver en straffesag. I brevet står der også, hvordan du kan klage, hvis du er utilfreds med anklagemyndighedens afgørelse.

Mulighed for erstatning

Du kan i nogle tilfælde få erstatning fra staten som følge af den forbrydelse, du har været udsat for.

Politiet hjælper dig med, hvordan du søger om erstatning. Hvis du har en bistandsadvokat, kan han eller hun hjælpe dig med at opgøre dit erstatningskrav.

Du kan læse mere på www.erstatningsnaevnet.dk

Efterladte nære pårørende

Hvis offeret blev dræbt ved forbrydelsen, orienterer politiet eller anklagemyndigheden en eventuel nær pårørende om mulighederne for at følge straffesagen.

En "nær pårørende" er den, som har stået den afdøde nærmest, f.eks. en ægtefælle eller samlever.

Den nære pårørende skal underrettes, hvis der rejses tiltale i sagen, og have at vide, hvor og hvornår retsmødet finder sted, hvis han eller hun beder om det.

En efterladt nær pårørende skal også underrettes, hvis politiet eller anklagemyndigheden f.eks. standser efterforskningen eller opgiver at føre en retssag. Den pårørende kan også klage over disse afgørelser.

I særlige tilfælde kan en efterladt nær pårørende bede politiet om at få en bistandsadvokat.

En bistandsadvokat kan besvare eventuelle spørgsmål om erstatning. Advokaten kan også hjælpe med at opgøre erstatningskravet og fremsætte det i retten.

Læs mere på

Politiets hjemmeside www.politi.dk > Borgerservice > Servicedeclarationer

Det Kriminalpræventive Råds hjemmeside www.dkr.dk

Erstatningsnævnets hjemmeside
www.erstatningsnaevnet.dk

Rigsadvokaten
Frederiksholms Kanal 16
1220 København K

REDAKTØR: MIKKEL THASTUM · DESIGN OG PRODUKTION: KAREN CHRISTENSEN DESIGN · TRYK: PRINDFOLDBÆK · HEDHUSENE · KØGE

RIGSADVOKATEN